

INCIDÈNCIA DE LES POLÍTIQUES DE DEMANDA EN EL CICLE ECONÒMIC

Política fiscal

La política fiscal (PF) consisteix en el conjunt de mesures de política econòmica d'un govern que empenen els impostos, la despesa pública o les transferències com a instruments amb l'objectiu d'incidir, principalment, sobre la producció agregada i la taxa d'atur.

http://en.wikipedia.org/wiki/Fiscal_policy

Política fiscal expansiva

La PF es diu expansiva si els instruments s'apliquen amb l'objectiu de fer créixer la producció (o augmentar la taxa de creixement de la producció). Per la Llei d'Okun, la PF expansiva tendeix a fer reduir la taxa d'atur. Una PF expansiva consisteix en un augment de la despesa pública G , un augment de les transferències TR , una reducció dels impostos T o d'una combinació de les anteriors mesures. Una PF expansiva comporta un desplaçament cap a la dreta de la funció DA.

Política fiscal contractiva

La PF es diu contractiva si els instruments s'apliquen amb l'objectiu de fer reduir la producció (mitjançant una reducció de la despesa agregada planejada). Per la Llei d'Okun, la PF contractiva tendeix a fer augmentar la taxa d'atur. Una PF contractiva consisteix en una reducció de la despesa pública G , una reducció de les transferències TR , un augment dels impostos T o d'una combinació de les anteriors mesures. Una PF contractiva comporta un desplaçament cap a l'esquerra de la funció DA.

Política fiscal en el model OA-DA

La Fig. 1 il·lustra l'efecte primari d'una PF expansiva: augment de la renda i de la taxa d'inflació. Aquest efecte es troba matisat pel tram de la funció OA on es produeix el desplaçament. Al tram no inflacionari, la PF es tradueix principalment en un augment de la renda, ja que l'augment de la taxa d'inflació és petit o nul. Al tram inflacionari, la PF es tradueix principalment en un augment de la taxa d'inflació, ja que l'augment de la renda és petit o nul. En general, s'assumirà que l'economia es troba al tram inflacionari: el tram no inflacionari s'assoleix quan hi ha perturbacions importants (com una profunda recessió o augments importants de productivitat) i una economia no s'hi acostuma a estar gaire temps en aquest tram. El pas de DA_1 fins a DA_0 a la Fig. 1 representaria l'efecte d'una PF contractiva. La Fig. 2 en resumeix els efectes.

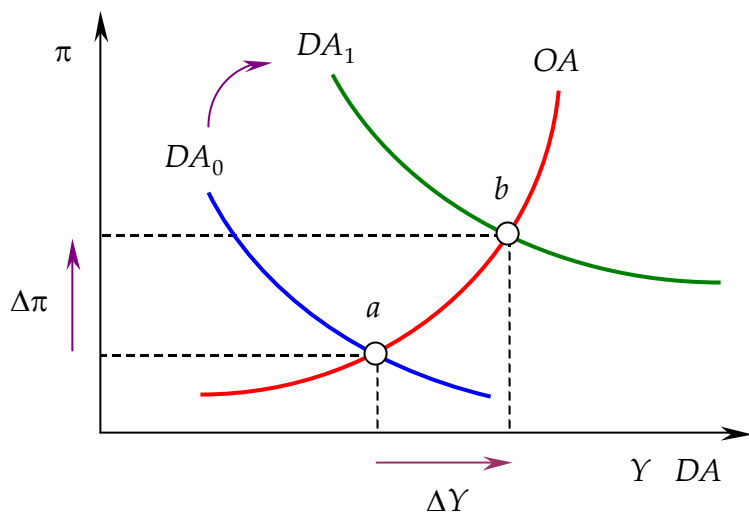

Fig. 1. Efecte sobre l'equilibri macroeconòmic d'una política fiscal expansiva

	instruments			efecte sobre		
	G	TR	t	Y	π	u
PF expansiva	↑	↑	↓	↑	↑	↓
PF contractiva	↓	↓	↑	↓	↓	↑

Fig. 2. Efectes primaris de la política fiscal

Matisació dels efectes de la política fiscal al model OA-DA

Els efectes primaris d'una PF indicats a la Fig. 2 van acompanyats d'altres efectes secundaris que compliquen el veredict sobre els efectes de la PF. Aquests efectes secundaris provenen de l'impacte de la PF sobre el superàvit o sobre el dèficit públic. En particular, en el cas d'una PF expansiva, els efectes secundaris provenen de la manera en què es financia la PF.

Finançament del dèficit públic

Hi ha, bàsicament, tres maneres de finançar un augment del dèficit públic (assumint que l'Estat no disposa d'estalvis): (i) mitjançant imposts; (ii) mitjançant deute públic; i (iii) mitjançant la creació de base monetària. La possibilitat (iii) s'analitzarà en el context de la política monetària.

Imposts

Suposem que s'aplica una PF expansiva consistent en un augment de G . En principi, això implica un augment del dèficit públic $DP = T - G - TR$. Finançar aquest dèficit amb impostos representa una PF contractiva, que neutralitza en part o totalment l'efecte expansiu de la PF.

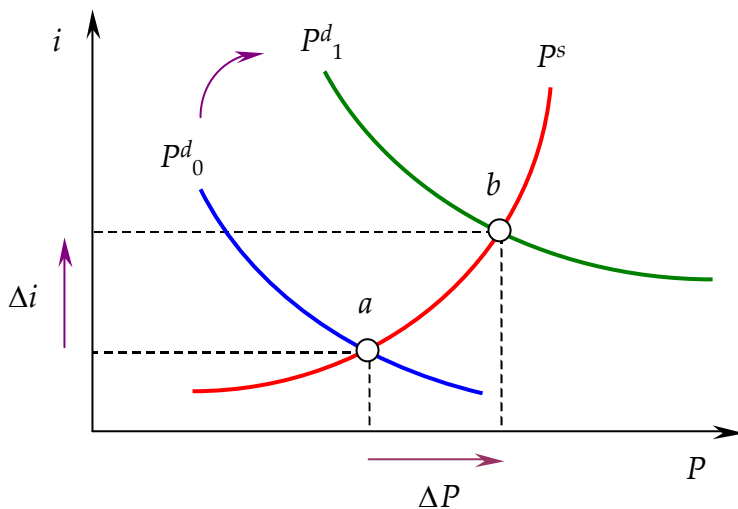

Fig. 3. Efecte en el mercat de préstecs d'una política fiscal expansiva finançada amb deute

Deute

Suposem que s'aplica una PF expansiva consistent en un augment de G i que l'augment del dèficit que genera es financia mitjançant l'emissió de títols de deute públic (lletres del Tresor, per exemple) que compren particulars i bancs. La Fig. 3 mostra l'efecte d'aquesta emissió al mercat de préstecs: desplaçament a la dreta de la funció de demanda de préstecs (per l'augment de demanda de l'Estat) i augment de la taxa d'interès. L'augment de la taxa d'interès tendeix a reduir la despesa privada (consum i inversió) i aquesta reducció neutralitza, en part o totalment, l'efecte expansiu de la PF (Fig. 4).

L'efecte expulsió (o efecte desplaçament o *crowding out*)

S'anomena efecte expulsió la reducció de la despesa privada causa per un augment de la despesa pública a través d'un increment de la taxa d'interès: la despesa pública tendeix a expulsar (desplaça) la despesa privada, perquè el finançament de la despesa pública a través de títols de deute pública tendeix a provocar un augment de la taxa d'interès.

[http://en.wikipedia.org/wiki/Crowding_out_\(economics\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Crowding_out_(economics))

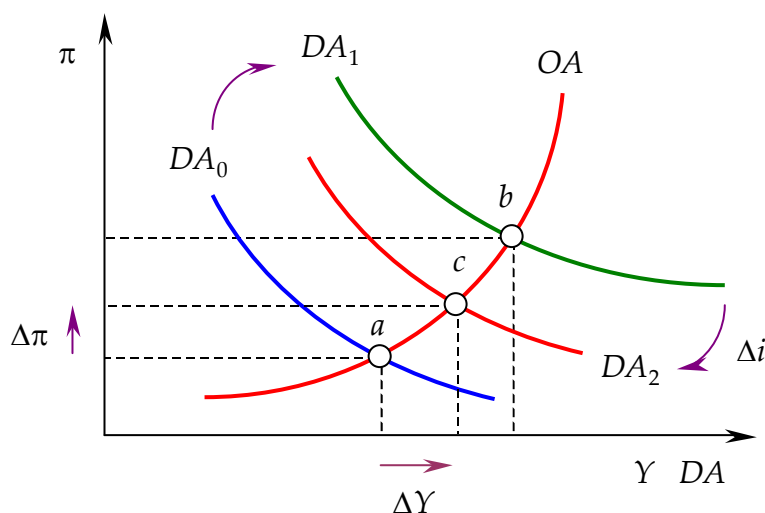

Fig. 4. Efecte expulsió causat per una política fiscal expansiva

La teoria ricardiana de l'equivalència

L'economista britànic David Ricardo (1772–1823) va suggerir un argument que limitava l'efectivitat d'una PF expansiva. Segons aquest argument no importa si el govern finança un augment de la despesa pública mitjançant deute públic o impostos: l'efecte sobre la despesa de l'economia és equivalent en tots dos casos.

http://en.wikipedia.org/wiki/Ricardian_equivalence

Suposem que el govern augmenta la despesa pública. Llavors aquesta despesa s'ha de finançar amb més impostos ara o amb deute públic. Finançar amb deute públic implica apujar els impostos en el futur. Així que la decisió és apujar impostos ara o en el futur. Si els impostos s'apugen ara, els consumidors redueixen el seu consum segons l'import dels impostos. Si l'apujament dels impostos s'ajorna (finançament de la despesa pública mitjançant títols de deute), els consumidors saben que els impostos s'acabaran apujar tard o hora i actuen en conseqüència estalviant ara els impostos que hauran de pagar en el futur. Així que el consum es redueix igual que si els impostos es paguessin ara.

Ricardo mateix es va mostrar escèptic sobre la capacitat dels consumidors de fer aquest tipus d'anticipacions i d'aquí va concloure que l'equivalència entre les dues formes de finançar la despesa pública no es produïa en la pràctica. Al 1974, l'economista estatunidenc Robert Barro va reprendre el raonament ricardià per a clarificar les condicions sota les quals és vàlid.

Política monetària

La política monetària (PM) consisteix en el conjunt de mesures de política econòmica, realitzades per l'autoritat monetària (el govern o el Banc Central), destinades a incidir sobre la massa monetària i/o la taxa d'interès d'una economia amb l'objectiu final d'incidir, principalment, sobre la taxa d'inflació i la producció agregada. D'ara endavant, el Banc Central (BC) serà l'autoritat monetària. http://en.wikipedia.org/wiki/Monetary_policy

Esquema de la política monetària

La Fig. 5 presenta l'esquema bàsic de la PM. Els objectius finals són les macromagnituds sobre les que, en última instància, es vol incidir. Atès que la PM és política de demanda, els objectius finals són variables del sector de la despesa.

Objectius finals

Els objectius finals típics són la taxa d'inflació (que es controla per a aconseguir estabilitat de preus) i el nivell o la taxa de variació de la producció (amb el propòsit d'assegurar el creixement de la renda).

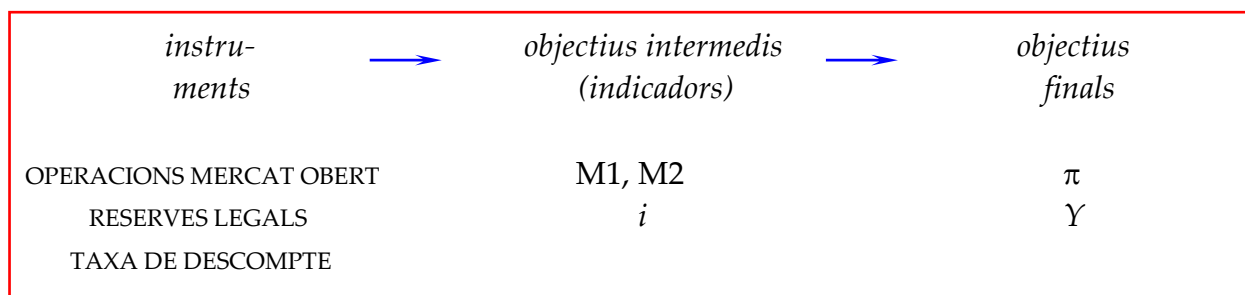

Fig. 5. Esquema bàsic de la política monetària

Objectius intermedis

Atès que el BC no pot afectar directament els objectius finals, cal identificar macromagnituds (anomenats indicadors) sobre les quals el BC tingui més capacitat d'influència i que, a la vegada, estiguin connectades de manera relativament estable amb els objectius finals. Els indicadors són objectius intermedis de la PM perquè l'impacte sobre els objectius finals es realitza a través dels objectius intermedis. Els indicadors principals són els agregats monetaris (M1, M2, M3) i la taxa d'interès (al cas de la Reserva Federal, la taxa d'interès que fa d'indicador és la taxa d'interès del mercat interbancari: la *FED funds rate*, l'equivalent de l'Euribor).

Instruments

Els instruments de la PM són aquells elements que estan sota el control directe del BC i que seran utilitzats per a incidir en els indicadors de forma que aquests afectin de la manera desitjada als objectius finals. Els principals instruments de la PM ja han estat presentats: les operacions de mercat obert i les reserves legals (que afecten M0, l'únic agregat monetari sota el control directe de l'autoritat monetària) i la taxa de descompte (la taxa d'interès a què el BC presta als bancs).

Política monetària expansiva

La PM es diu expansiva quan els instruments s'empren per a augmentar la massa monetària o reduir la taxa d'interès. Una PM expansiva pretén augmentar la renda.

Política monetària contractiva

La PM es diu contractiva quan els instruments s'empren per a reduir la massa monetària o augmentar la taxa d'interès. Una PM contractiva pretén reduir la taxa d'inflació.

Retards de la política monetària

Com d'importants són els retards a la PM? L'efecte dels instruments sobre els indicadors (particularment, la taxa d'interès) és pràcticament immediat. Algunes simulacions mostren que els canvis d'*i* triguen pocs mesos a afectar la despesa agregada i la producció, en tant que, per a afectar el nivell de preus, cal, com a mínim, al voltant d'un any.

- La durada dels retards fa que, en ocasions, la PM consisteixi en “accions preventives”: encara que la taxa d'inflació sigui moderada, és possible que s'apliqui una PM contractiva si hi ha indicis que properament la taxa augmentarà molt per damunt del que es considera admissible.

Canals de transmissió de la política monetària

Els canals o vies de transmissió de la PM són les formes mitjançant les quals la PM afecta els objectius finals (*i*, per tant, l'economia). Els canals de transmissió de la PM són almenys quatre.

Canal 1: la taxa d'interès (real)

La taxa d'interès afecta negativament el consum i la inversió *i*, per tant, afecta negativament la despesa agregada planejada *i*, com a resultat, afecta negativament la producció i la renda. Per exemple, assumint que el nivell de preus triga a reaccionar més que la despesa i la producció, una operació de mercat obert que augmentés la liquiditat (PM expansiva) generaria la seqüència (on les variables de despesa són variables planejades)

$$\uparrow M0 \Rightarrow \uparrow M1 \Rightarrow \downarrow i \Rightarrow \downarrow i_r \Rightarrow \uparrow C \uparrow I \Rightarrow \uparrow DA \Rightarrow \uparrow Y.$$

- El consum i la inversió depenen més aviat de la taxa d'interès real i no tant de la taxa d'interès nominal, perquè aquesta segona no té en compte la variació dels preus. Per exemple, si la taxa d'interès nominal puja un 3% semblaria que es desincentiva el consum i la inversió. Això és així si els preus no varien. Però, per exemple, si la taxa d'inflació puja un 5%, aleshores consum i inversió augmentarien perquè la taxa d'interès real és negativa: al voltant d'un -2%.

Canal 2: la taxa de canvi (real)

La taxa de canvi real e_r és una variable relacionada amb la competitivitat d'una economia: quan la taxa de canvi real augmenta, la competitivitat es redueix. Per tant, la taxa de canvi real afecta negativament les exportacions netes *i*, per tant, afecta negativament la despesa agregada planejada *i*, com a resultat, afecta negativament la producció i la renda. Per exemple, assumint que el nivell de preus triga a reaccionar més que la despesa i la producció, una operació de mercat obert que augmentés la liquiditat (PM expansiva) generaria la seqüència

$$\uparrow M0 \Rightarrow \uparrow M1 \Rightarrow \downarrow i \Rightarrow \downarrow e \Rightarrow \downarrow e_r \Rightarrow \uparrow XN \Rightarrow \uparrow DA \Rightarrow \uparrow Y.$$

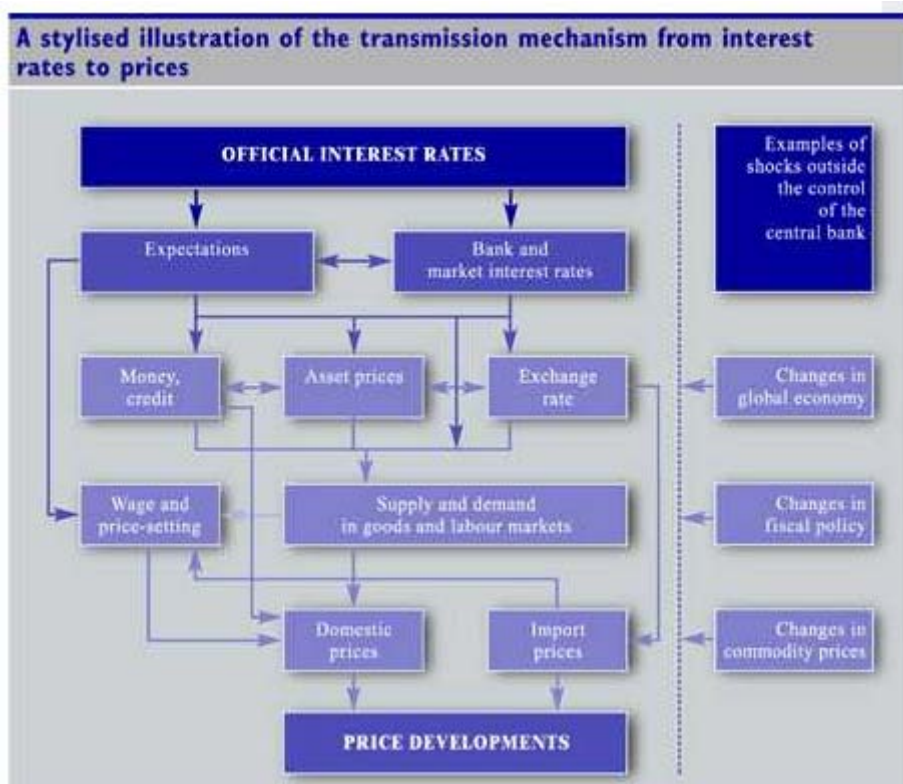

Fig. 6. Canal de transmissió de la taxa d'interès

<http://www.ecb.europa.eu/mopo/intro/transmission/html/index.en.html>

Canal 3: el crèdit (canal creditici)

Des del costat de l'oferta de crèdit (o préstecs), una PM contractiva (expansiva) indueix als bancs a reduir (augmentar) el volum de préstecs. Facilitar o dificultar l'accés als préstecs afecta a les decisions de consum i inversió basades en l'obtenció de préstecs. Afectats consum i inversió, es veu afectada la despesa agregada i, a continuació, producció i taxa d'inflació. Des del costat de la demanda de crèdit, una PM contractiva fa globalment més arriscada la concessió de préstecs. Per exemple, una PM contractiva fa que augmentin el servei del deute d'empreses endeutades a una taxa d'interès variable. En augmentar el pagament del deute, les empreses es tornen menys rendibles i tindran més dificultats per aconseguir préstecs.

- D'altra banda, en augmentar la taxa d'interès, una PM contractiva fa més atractiva la inversió financera en renda fixa (lletres del tresor, per exemple) que en renda variable (accions). Això tendirà a reduir el valor de les accions. Les empreses o particulars que facin servir accions per aconseguir préstecs tindran accés a un volum més petit de préstecs.

Canal 4: la borsa (canal borsari)

La taxa d'interès afecta negativament el preu dels actius financers. En la mesura que els actius financers són riquesa, la taxa d'interès afecta negativament la riquesa i, així, afecta negativament el consum planejat i la despesa agregada planejada i, com a resultat, afecta negativament la producció i la renda. Per exemple, assumint que el nivell de preus triga a reaccionar més que la despesa i la producció, una operació de mercat obert que augmentés la liquiditat (PM expansiva) generaria la seqüència

$$\uparrow M0 \Rightarrow \uparrow M1 \Rightarrow \downarrow i \Rightarrow \uparrow \text{preu actius financers} \Rightarrow \uparrow \text{riquesa} \Rightarrow \uparrow C \Rightarrow \uparrow DA \Rightarrow \uparrow Y.$$

Efectes de la política monetària en el model OA-DA

En el model OA-DA, una PM expansiva [contractiva] és indistingible (té els mateixos efectes) que una PF expansiva [contractiva]. La Fig. 7 mostra els efectes de la PM sobre Y i π (obtinguts al model OA-DA) i sobre u (aplicant la llei d'Okun).

	implica que		efecte sobre		
	i_r	M	Y	π	u
PM expansiva	↓	↑	↑	↑	↓
PM contractiva	↑	↓	↓	↓	↑

Fig. 7. Efectes primaris de la política monetària

- Un tema interessant és la relació entre la PF i la PM. En particular, per la regla bàsica de la política econòmica, seria plausible assignar la PF al control d' Y i la PM al control de π . El problema és que, com a instruments de política econòmica, la PF i la PM no són instruments independents, per la qual cosa la PF i la PM poden fer-se nosa mútuament. Per exemple, una PF expansiva fa augmentar Y i també π , fet que dificulta la feina de la PM per a controlar π .

Monetarisme

http://es.wikipedia.org/wiki/Escuela_monetarista

El monetarisme és una doctrina de teoria econòmica formulada pel Milton Friedman i que posa l'èmfasi en els efectes sobre l'economia de la massa monetària i l'actuació del banc central. La tesi principal del monetarisme diu que un creixement "excessiu" de la massa monetària crea inflació: segons Friedman, "la inflació és sempre i a tot arreu un fenomen monetari". La implicació de política econòmica d'aquesta tesi és que els bancs centrals haurien d'ocupar-se en exclusiva del manteniment de l'estabilitat de preus.

L'equació quantitativa

L'anomenada equació quantitativa (1) és un dels fonaments teòrics del monetarisme. A (1), M és algun agregat monetari (com $M1$); V és la velocitat de circulació del diner (quantas vegades un euro es fa servir com a mitjana en la compra de béns durant el període de temps al qual es refereix la producció); P és un nivell general de preus; i Y és el PIB real (de forma que $P \cdot Y$ representa el PIB nominal).

$$M \cdot V = P \cdot Y \quad (1)$$

Interpretació de l'equació quantitativa

L'equació (1) diu que el valor nominal $P \cdot Y$ de la producció (que s'entén que és el valor de les vendes de l'economia) és igual a la quantitat total $M \cdot V$ de diner feta servir (que s'entén que és el valor de les compres de l'economia). Per exemple, si a una economia la massa monetària són 0'5 bilions d'euros i cada euro s'utilitza de mitjana 4 vegades l'any en la compra de béns produïts durant l'any, (1) diu que el PIB nominal de l'any són 2 bilions d'euros (utilitzar cada euro 4 vegades, fa que els 0'5 bilions d'euros fessin la feina de 2 bilions).

Diner i inflació

Utilitzant lletres minúscules per a designes taxes de variació, (1) es transforma en (2).

$$m + v \approx \pi + y \quad (2)$$

Si ni la velocitat del diner ni la producció varien, $v = y = 0$ i resulta que $m \approx \pi$: la taxa d'inflació és aproximadament igual a la taxa de creixement de la massa monetària. Això és el que hi ha darrere l'afirmació segons la qual la inflació és sempre i a tot arreu un fenomen monetari.

- Més en general, si $v = 0$, aleshores (2) implica que $\pi \approx m - y$: la taxa d'inflació és aproximadament igual a la diferència entre la taxa m a què creix la massa monetària i la taxa y de creixement de l'economia. Per exemple, si la massa monetària creix al 18% i l'economia creix al 3%, la taxa d'inflació és aproximadament igual al 15%. Si $\pi \approx m - y$ i l'objectiu de política econòmica és que la taxa d'inflació sigui gairebé 0, aleshores es justifica la regla de política monetària segons la qual la massa monetària ha de créixer al mateix ritme que l'economia: $m \approx y$.

La monetització del dèficit públic

Hi ha tres maneres bàsiques de finançar el dèficit públic: impostos, títols de deute públic i creació de diner. Aquí toca parlar de la tercera via: la monetització del dèficit públic. Aquesta es produeix quan el BC compra els títols de deute públic o, senzillament, fabrica més diner, lliurant-lo directament al govern per a què aquest pagui els deutes.

Monetització del dèficit públic i inflació

Que un govern tingui la capacitat de monetitzar el seu dèficit, no s'ha de preocupar d'obtenir diners mitjançant impostos o demanant-los al mercat de préstecs: simplement pot crear tot el que necessita. És difícil que un govern no exerceixi aquests privilegis i, de fet, n'abusi (imagina't que tinguessis una màquina que et permetés fabricar tots els bitllets que vulguessis i que aquests bitllets fossin legals). L'abús de la monetització del dèficit tendeix a fer créixer la taxa m de creixement de la massa monetària sense control. Per (2), assumint que v és relativament constant, el creixement d' m es tradueix en inflació i, si el creixement està fora de control, en hiperinflació.

- La creació de diner per a pagar el deute públic és una vella estratègia, ja practicada amb èxit pels romans (que "creaven" diner corrompent les monedes, això és, reduint la proporció de metall valuós). La il·lustració més recent del poder destructiu de la pràctica de la monetització el tenim a Zimbabue. Allà el govern (el President Robert Mugabe) té el control directe sobre la creació de diner. Després d'un temps de deixar sense respir la màquina de fer bitllets, Mugabe va declarar la inflació il·legal l'any 2007: qui apugés preus o salaris seria arrestat i castigat. Aquesta política no va funcionar, al juliol del 2008 la taxa d'inflació era del 230.000.000% i les estimacions per al desembre de 2008 superaven el 500.000.000.000.000.000% (500 trilions per cent). El resultat: un país en ruïna, amb una taxa d'atur del 94%. La inoperància del BC (*Reserve Bank of Zimbabwe*) per a controlar la inflació ha portat a suggerir el seu tancament (<http://www.voanews.com/english/archive/2008-06/2008-06-27-voa2.cfm>). De fet, a l'abril del 2009 el BC de Zimbabue en la pràctica va tancar, atès que el govern va suspendre l'ús del dòlar zimbabués i va permetre a canvi l'ús de monedes estrangers. Visita turística recomanada: la web del BC de Zimbabue: <http://www.rbz.co.zw/>.
http://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Zimbabwe

- Un altre exemple de monetització, però menys sagnant, és Veneçuela. Allà el govern va prendre el control del BC per a imprimir bilions de bolívans i finançar els seus programes socials. Per a atacar la inflació generada, el govern va tenir la brillant idea d'introduir una nova moneda, el *bolívar fuerte*, que és poca cosa més que l'antic bolívar amb 3 zeros menys. Però resulta il·lús pretendre controlar la inflació dividint els preus i la moneda per 1000: és com pretendre que una habitació que es troba a 40 graus centígrads es refredarà dient que la temperatura es mesura amb un nou sistema que s'obté del sistema Celsius restant 20 graus. De manera anàloga, canviar la manera en què es mesura la inflació no atura la inflació. La mateixa política la va seguir Zimbabwe: el 2 de febrer del 2009, el BC de Zimbabwe va anunciar l'establiment d'un nou dòlar zimbabués (el quart), obtingut del tercer esborrant 12 zeros (<http://en.wikipedia.org/wiki/Zimbabwe#Economy>).

Per què els bancs centrals s'encarreguen de lluitar contra la inflació?

La discussió anterior fa la resposta evident: deixar el control de la massa monetària als governs crea incentius a una sobreemissió de bitllets que porta a la ruïna econòmica. El poder d'emetre diner (crear base monetària) és massa important com a deixar-lo en mans de qui té incentius a fer-ne un ús abusiu: el govern. Per aquesta raó, la tendència ha estat independitzar els bancs centrals dels governs. Això vol dir que els bancs centrals no estan subordinats als governs ni tenen perquè seguir les seves instruccions. En particular, un BC independent actua com a barrera entre el govern i la massa monetària, impedit que el dèficit públic es monetitzi i es tradueixi en inflació. Les Fig. 8, 9 i 10 mostren la relació entre la inflació i la independència d'un BC: com més independent és un BC, més control es té sobre la inflació. Les Fig. 11 i 12 suggereixen que la independència del BC no és determinant per al creixement d'una economia ni per a reduir la taxa d'atur.

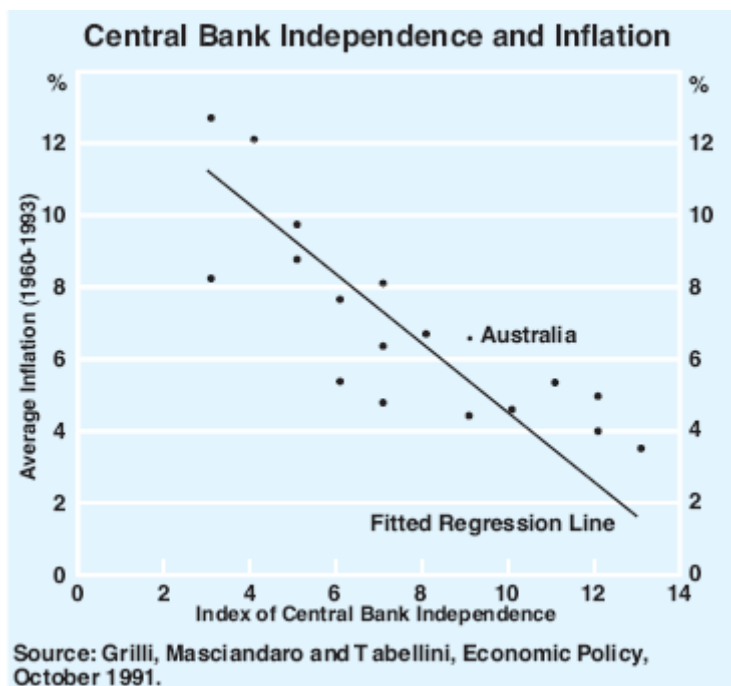

Fig. 8. Relació entre la taxa d'inflació i la independència del banc central
http://www.rba.gov.au/PublicationsAndResearch/Bulletin/bu_dec94/bu_1294_1.pdf

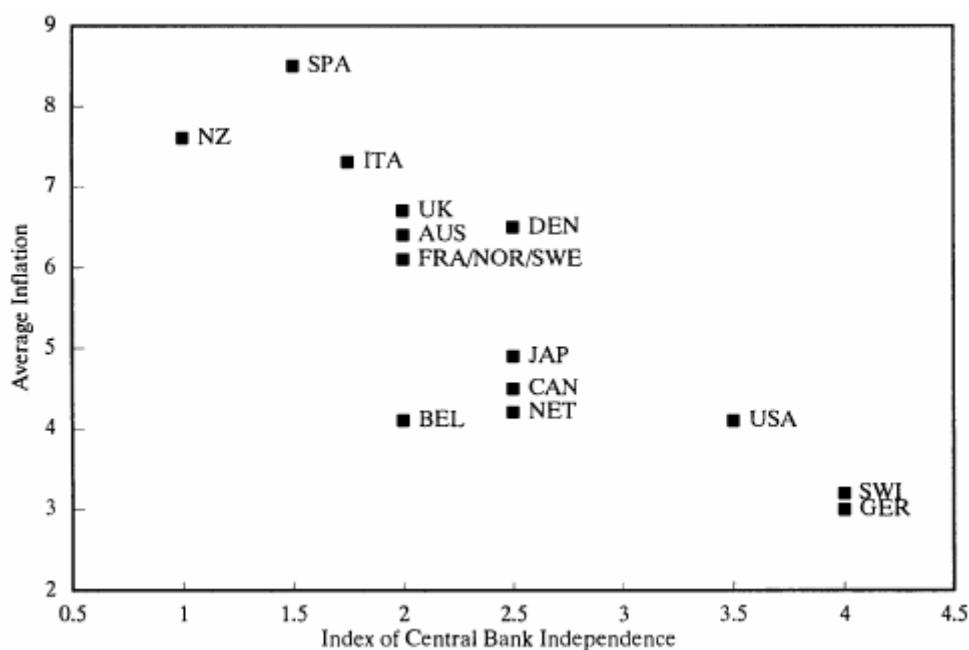

Fig. 9. Taxa d'inflació i independència del banc central (1955-1988)

<http://www.deu.edu.tr/userweb/yesim.kustepeli/dosyalar/alesinasummers1993.pdf>

- Per què l'obsessió en la lluita contra la inflació? En gran mesura, perquè la inflació actua com un impost que pren, per la reducció del poder de compra que comporta, part dels valors dels estalvis (afectant especialment als més pobres i als qui viuen de pagaments que no s'ajusten a la variació de la taxa d'inflació). La inflació també crea inconvenients a l'hora de prendre decisions sobre inversió. La contribució d'un BC al benestar dels habitants d'un país és proveir una política monetària que possibiliti un creixement continuat i no inflacionari.
- Tradicionalment, s'esperava d'un BC que aconseguís múltiples objectius: creixement, reducció de l'atur, finançament del dèficit públic, solucions de problemes de dèficit exterior... La regla bàsica de política econòmica s'ha pres seriosament i es tendeix a assignar un únic objectiu a un BC: l'estabilitat de preus. Per aconseguir-lo, es fa que el BC sigui independent del govern, que es veu dominat per consideracions de curt termini. De fet, en períodes electorals, els governs difícilment resisteixen la temptació d'aplicar polítiques monetàries expansives per a reduir la taxa d'atur. Per contra, el creixement a llarg termini requereix control de la inflació i, per a garantir aquest control, cal deixar la política monetària en mans d'un òrgan que no estigui influenciat per consideracions de curt termini: fer el millor per a una economia en el llarg termini és una tasca difícil que no s'ha de veure condicionada per elements conjunturals o altres consideracions de curt termini.

http://en.wikipedia.org/wiki/Inflation_tax
- Resumint: *"The central banker's task is to provide the monetary and credit conditions that achieve the ideal balance between accommodating economic expansion and engendering inflation or deflation. [...] I think you get the picture. Why do we have independent central banks? To provide a barrier between government and the money supply. Why is this necessary? Because doing the right thing for the long-term interests of the people can be very hard to do. Monetary policymakers often have to make decisions that can cause economic pain for real people in the short term, or decide not to do things that could help people out of an immediate bad situation, in order to preserve the welfare of the people over the long run."*

<http://www.dallasfed.org/news/speeches/fisher/2008/fs080207.cfm>

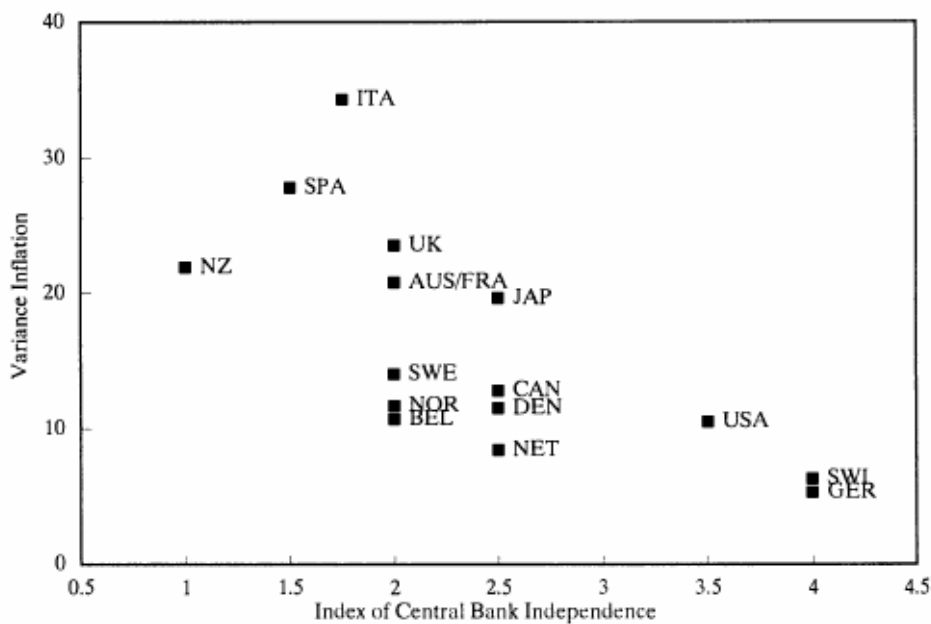

Fig. 10. Variació de la taxa d'inflació i independència del Banc Central (1955-1988)
(Font: la de la Fig. 9)

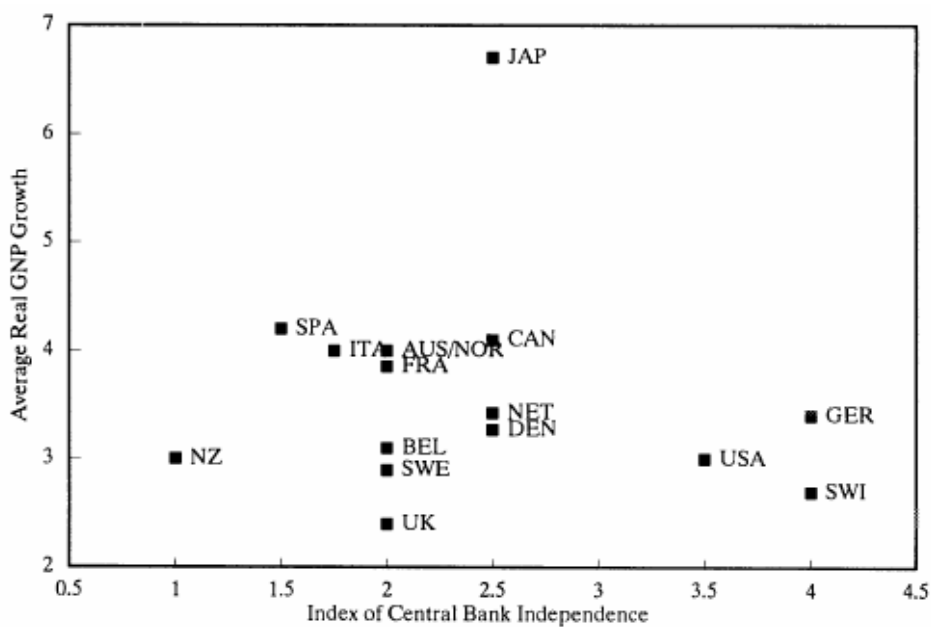

Fig. 11. Creixement del PIB i independència del Banc Central (1955-1988)
(Font: la de la Fig. 9)

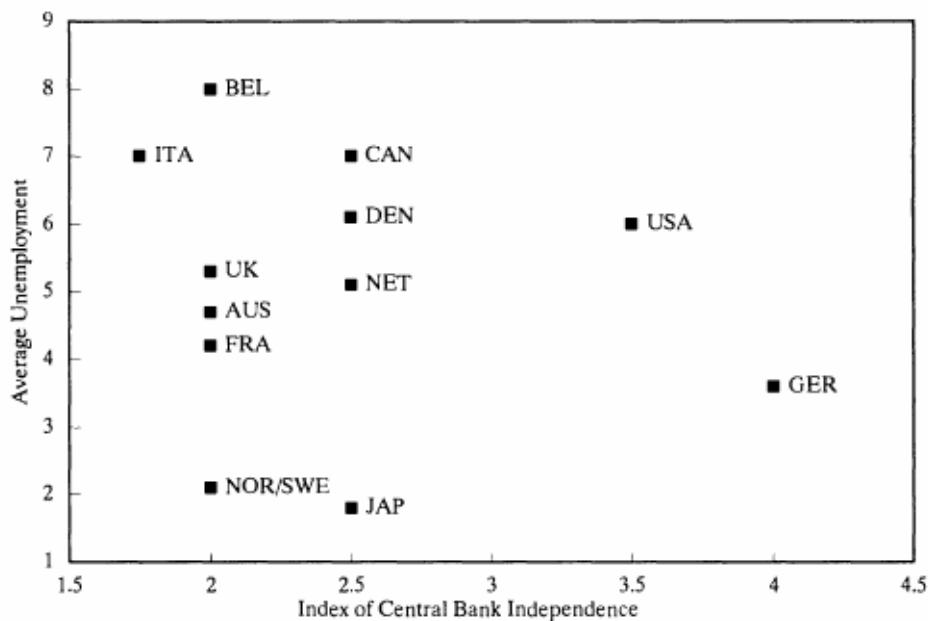
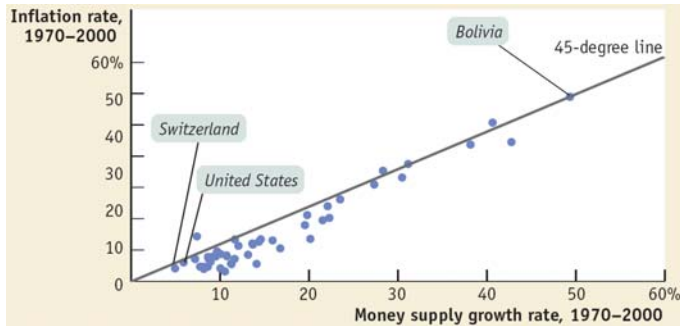

Fig. 12. Taxa d'atur i independència del Banc Central (1955-1988)
(Font: la de la Fig. 9)

Exercicis

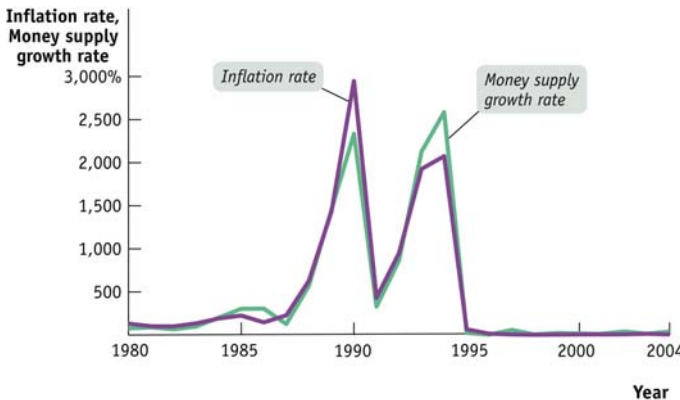
Q1. Quins efectes comuns i diferents tenen la PM i PF expansives?

Q2. Què significa la següent gràfica? A quin país suggereix que la PM és més expansiva, als EUA o a Bolívia? Per què?

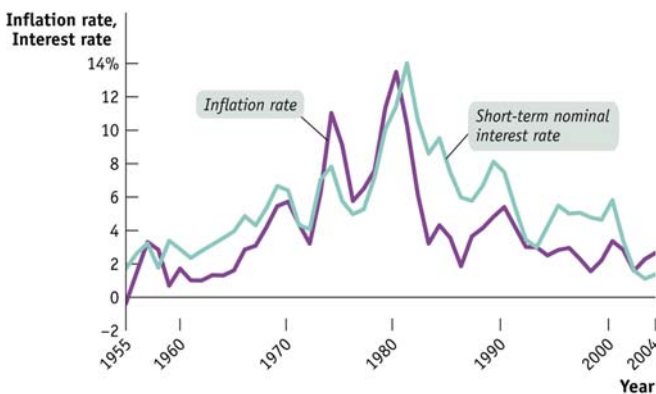
<http://www.worthpublishers.com/krugmanwellsnew/main.htm>

Q3. Què significa la següent gràfica? Dóna la mateixa informació que la gràfica anterior? Si no és així, en què es diferencia de la gràfica anterior?

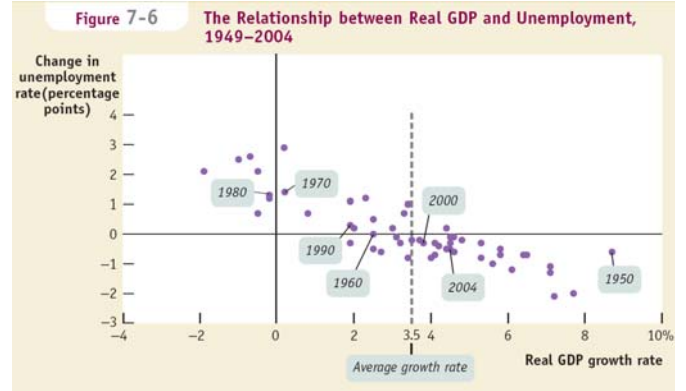
<http://www.worthpublishers.com/krugmanwellsnew/main.htm>

Q4. A quins períodes de la següent gràfica es pot considerar que la PM és expansiva? Per què? I a quins contractiva?

<http://www.worthpublishers.com/krugmanwellsnew/main.htm>

Q5. Què diu la següent gràfica que va passar de 1960 a 1970? I de 1980 a 1990? Quina PF podria explicar el que va succeir a cada cas? I quina PM? A quins dels dos períodes es podria inferir que s'ha fet servir la PO?

<http://www.worthpublishers.com/krugmanwellsnew/main.htm>

Q6. Hi ha algun propòsit que justifiqui implementar, simultàniament, una PF expansiva i una PM contractiva? I combinar una PF contractiva amb una PM expansiva? Hi ha alguna diferència entre aplicar només una PF expansiva i aplicar simultàniament PF i PM expansives?

Q7. Quina combinació de polítiques fiscals i monetària permet d'aconseguir una reducció de la taxa d'inflació i, simultàniament, un augment de la producció?

Q8. Explica els efectes secundaris que tindria una PF contractiva consistent en una reducció de la despesa pública si es financia amb impostos. Fes el mateix si es financia amb títols de deute.

Q9. Quin tipus de PF permetria d'eliminar la deflació? I quin tipus de PM hauria d'aplicar un BC?

Q10. Determina l'efecte sobre la taxa d'inflació i la renda de combinar:

- (i) una PF expansiva i una PF contractiva;
- (ii) una PF contractiva i una PF contractiva;
- (iii) una PF expansiva i una PF expansiva;
- (iv) una PF contractiva i una PF expansiva.

Q11. Quina afirmació no és falsa?

- (a) L'objectiu final de la política monetària és el descontrol de la taxa d'interès
- (b) La taxa d'inflació és l'únic objectiu intermedi de la política monetària
- (c) La modificació de les reserves bancàries legals és un dels instruments de la política monetària
- (d) Les operacions de mercat obert no són un dels instruments de la política monetària

Q12. Quina política permet compensar l'efecte sobre la taxa d'inflació d'una reducció de la població?

- (a) D'oferta
- (b) Monetària contractiva
- (c) Fiscal expansiva
- (d) Cap de les anteriors

Q13. Decidir si augmentar o reduir la taxa impositiva és una decisió de política

- (a) monetària
- (b) canviària
- (c) fiscal
- (d) Cap de les anteriors

Q14. Una política monetària contractiva pretén

- (a) reduir la taxa d'interès real
- (b) apujar la taxa de canvi real
- (c) reduir la taxa d'inflació
- (d) Cap de les anteriors

Q15. El canal de transmissió de la política monetària a través de la taxa d'interès real es diferencia del canal de la taxa de canvi real en el fet que el primer canal incideix sobre

- (a) la despesa pública i el segon sobre les exportacions netes
- (b) la inversió i el segon sobre la despesa pública
- (c) el consum i el segon sobre les condicions creditícies
- (d) Cap de les anteriors

Q16. Què no constitueix un exemple de política de demanda?

- (a) Una operació de mercat obert
- (b) Finançar programes de formació adreçats als aturats
- (c) La reducció del subsidi d'atur
- (d) L'augment de les taxes impositives de l'economia

Q17. Segons la versió de l'equació quantitativa amb taxes de variació, si la taxa de variació de la velocitat de circulació del diner és zero aleshores

- (a) si la taxa de variació del PIB és zero llavors la taxa d'inflació és aproximadament igual a la taxa de variació de la massa monetària
- (b) la taxa de variació del PIB és sempre positiva
- (c) si la taxa de variació de la massa monetària és zero llavors la taxa d'inflació és aproximadament igual a la taxa de variació del PIB
- (d) si la taxa d'inflació és zero llavors la taxa de variació del PIB també serà zero

Q18. La combinació d'una política fiscal expansiva i una política monetària contractiva

- (a) sempre produeix un augment de la taxa d'inflació
- (b) pot no produir un augment de la taxa d'inflació
- (c) sempre produeix una reducció de la taxa d'inflació
- (d) Cap de les anteriors

Q19. Monetitzar el dèficit públic significa

- (a) duplicar els impostos amb la idea de reduir-los en el futur
- (b) que el banc central aplica una política fiscal expansiva
- (c) que el banc central duu a terme una política monetària contractiva
- (d) Cap de les anteriors

Q20. Segons l'efecte expulsió, un augment de la despesa pública tendeix a

- (a) reduir la despesa privada (consum més inversió)
- (b) reduir la taxa d'interès
- (c) augmentar la taxa d'inflació i reduir la renda d'equilibri
- (d) Cap de les anteriors

Q21. L'evidència empírica suggereix que el dèficit públic que persistentment es monetitza tendeix a

- (a) incrementar la taxa d'inflació
- (b) accelerar una desinflació
- (c) provocar una deflació
- (d) Ni (a) ni (b)

Q22. L'evidència empírica suggereix que el grau d'independència d'un banc central està correlacionat negativament amb

- (a) la taxa d'atur
- (b) la taxa de creixement del PIB
- (c) la taxa d'inflació
- (d) Cap de les anteriors

Q23. L'esquema $\downarrow M0 \Rightarrow \downarrow M1 \Rightarrow \uparrow i \Rightarrow \uparrow i_r \Rightarrow \downarrow C \downarrow I \Rightarrow \downarrow DA \Rightarrow \downarrow Y$ representa el mecanisme de transmissió dels efectes de la política monetària a través de la taxa d'interès real.

- (a) El pas $\downarrow M1 \Rightarrow \uparrow i$ és incorrecte perquè, al mercat de préstecs, una reducció de la liquiditat mai no implica un augment de la taxa d'interès
- (b) El pas $\downarrow M0 \Rightarrow \downarrow M1$ és degut al multiplicador monetari d' $M1$
- (c) L'esquema representa una política monetària contractiva
- (d) Cap de les anteriors

Q24. Una política fiscal expansiva pretén augmentar

- (a) la massa monetària
- (b) la taxa d'atur
- (c) la producció exterior
- (d) Cap de les anteriors

Q25. Quina variable apareix a l'equació quantitativa?

- (a) La velocitat de circulació del diner
- (b) La taxa d'atur
- (c) La taxa d'inflació objectiu
- (d) La taxa d'interès real

Q26. *S'ha observat un augment de la producció i una reducció de la taxa d'inflació. Una possible explicació és que*

- (a) s'ha aplicat una política fiscal expansiva*
- (b) s'ha aplicat una política monetària contractiva*
- (c) s'han aplicat mesures de política d'oferta*
- (d) Cap de les anteriors*

Q27. *Un exemple de política monetària contractiva és*

- (a) la compra d'actius financers per part del Banc Central*
 - (b) la reducció del coeficient de reserves legals*
 - (c) la reducció de la taxa de descompte del Banc Central*
 - (d) Cap de les anteriors*
-